

Опис за 2011 г.

I. Въведение

Настоящият документ представлява петият публичен опис на ЕНОЗД (Европейския надзорен орган по защита на данните) като съветник по предложения за законодателство на ЕС и свързани с тях документи. Настоящият опис съставлява част от годишния работен цикъл на ЕНОЗД. Веднъж годишно ЕНОЗД отчита ретроспективно дейностите си в годишния доклад. Освен това ЕНОЗД публикува опис на намеренията си за следващата година в областта на консултациите.

Предисторията на настоящия опис може да бъде намерена в документа за политиката от 18 март 2005 г. „ЕНОЗД като съветник на общностните институции по законодателни предложения и свързани с тях документи“.¹ В този документ ЕНОЗД излага своята политика в областта на консултациите по законодателни предложения — едно от основните му задължения, основаващо се на член 28, параграф 2 и член 41 от Регламент (ЕО) № 45/2001. Работният метод на ЕНОЗД е описан в глава 5 от документа за политиката. Важен елемент от този работен метод са подборът и планирането (включително редовен преглед на този подбор и планиране), които са необходими, за да бъде ролята на съветник ефективна.

Основните източници за тазгодишния опис както обикновено са законодателната и работната програма на Комисията за 2011 г., а също и плана за действие за изпълнение на Програмата от Стокхолм, програмата на Комисията в областта на цифровите технологии за Европа, както и няколко свързани с това документа на Комисията относно планирането. Описът е изготвен от персонала на ЕНОЗД. В процеса на подготовка няколко заинтересовани страни в Комисията имаха възможността да дадат своя принос. Този принос е високо ценен.

Описът се състои от два документа:

- Настоящата уводна част, която съдържа кратък анализ на контекста и приоритетите на ЕНОЗД за 2011 г.
- Приложение със съответните предложения на Комисията и други наскоро приети или планирани документи, които изискват вниманието на ЕНОЗД.

Приложението е публикувано за пръв път през декември 2006 г. и оттогава се актуализира три пъти годишно².

¹ Може да се намери на уебсайта на ЕНОЗД в „The EDPS“ >> „Publications“ >> „Papers“.

² Освен през декември, по принцип актуализирането става през май и септември.

След като ЕНОЗД даде становището си (или друга публична реакция) по документ, той се заличава от приложението. Трябва да се подчертае обаче, че ЕНОЗД не преустановява участието си в законодателния процес с издаването на становището. В изключителни случаи, когато ЕНОЗД възнамерява да издаде второ становище, въпросът може да се появи отново в приложението. Становищата на ЕНОЗД могат да бъдат намерени и на уебсайта на ЕНОЗД.³

II. Кратък анализ на контекста

Поради публикуването на работната програма на Комисията за 2010 г. и на плана за действие за прилагане на Програмата от Стокхолм съответно през март и април, описът за миналата година се публикува по-късно от обичайното, а именно през юни вместо през декември. Поради това от последното публикуване са изминали само шест месеца. Няколко от включените в описа за 2010 г. инициативи са прехвърлени и/или авторите на политики в ЕС ще продължат работа по тях през 2011 г.

Вследствие на това основните тенденции и приоритети, определени в описа от 2010 г. като цяло могат да се считат за актуални и днес. Въпреки това през последните няколко месеца се случиха няколко важни събития, основно в резултат на приети от Комисията съобщения. Комисията прие Съобщение за всеобхватен подход за защита на личните данни в Европейския съюз⁴, Съобщение относно програмата в областта на цифровите технологии за Европа,⁵ както и няколко други съобщения като начало на изпълнението на главите във връзка с обмен на информация от Стокхолмската програма.⁶ Друго важно развитие е фактът, че са предприети значителни стъпки за договарянето на споразумения с трети страни в областта на защитата на данни, по-специално със Съединените щати относно общото споразумение между ЕС и САЩ в областта на защитата на данни, както и с други трети страни относно PNR данни.

След влизането в сила на Договора от Лисабон на 1 декември 2009 г. стълбовидната структура от миналото спря да действа, което доведе до основни промени по отношение на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси. Новото правно регулиране след Лисабон има последствия и за дейностите на ЕНОЗД. Настоящата практика, при която ЕНОЗД в ролята си на съветник по законодателството консултира законодателя относно правни дейности, свързани със защита на данните във всички области от политиката на ЕС, е потвърдена.

а. Към нова правна рамка за защита на данните

Правото на защита на данните беше подчертано и укрепено в Договора от Лисабон. Правото на защита на данните е установено в член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз, която понастоящем има същата правна стойност като договорите. Това право също така е постановено в член 16 от ДФЕС (Договор за функционирането на Европейския съюз), който в момента представлява единствената правна основа за приемане на законодателство за защита на данните. Тази нова правна основа даде важен тласък на дискусиата във връзка с

³ В раздел „Consultation“ >> „Opinions“.

⁴ COM(2010) 609 окончателен

⁵ COM(2010) 245 окончателен

⁶ Е.г. COM (2010) 386 окончателен, Политиката на ЕС за борба с тероризма, COM(2010) 385 окончателен, Преглед на управлението на информацията в областта на свободата, сигурността и правосъдието, COM (2010) 673 окончателен, Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие".

преразглеждането на правилата на ЕС относно защитата на данни. На 4 ноември 2010 г. Комисията излезе със Съобщение относно всеобхватен подход за защита на личните данни в Европейския съюз. Комисията определя няколко основни теми и цели за разглеждане в бъдеще, включително промени, насочени към засилване на правата на физическите лица, засилване на измерението на защитата на данните, свързано с вътрешния пазар, преразглеждане на защитата на данните в областта на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, по-ефективни действия по отношение на глобализацията и засилване на прилагането на правилата. ЕНОЗД приветства инициативата на Комисията. ЕНОЗД е убеден, че следващите законодателни предложения ще бъдат също толкова амбициозни и действително ще укрепят ефективността на инструментите в полза на защитата на данните. По-конкретно ЕНОЗД насърчава идеята за засилване на действащите правила за защита на данните и подкрепя включването в новия законодателен текст на областта за полицейското и съдебното сътрудничество (която в момента се разглежда в отделно Рамково решение 2008/977/ПВР). През 2011 г. се очаква предложение за нова правна рамка. Новата правна рамка за защита на данните е един от основните приоритети на ЕНОЗД за 2011 г.

б. Допълнително развитие на Пространството на свобода, сигурност и правосъдие

През декември 2009 г. беше приета Програмата от Стокхолм. Тази програма е правоприменик на Програмата от Хага и определя приоритетите за развитие на Европейското пространство на свобода, сигурност и правосъдие през следващите пет години. Програмата от Стокхолм изтъква необходимостта от защита на личните данни в едно глобално общество, което се характеризира с бърза промяна на технологиите и информационен обмен без граници.

Програмата също така подчертава необходимостта от обмен на данни по отношение на сигурността в Европа и въвежда разработването на стратегия за вътрешна сигурност. При развитието на пространството на свобода, сигурност и правосъдие европейският законодател трябва постоянно да намира точния баланс между сигурността и свободното движение на гражданите от една страна и защитата на техния личен живот и лични данни от друга. Гореспоменатите съобщения относно обмена на информация са знак, че Комисията приема сериозно тази задача.

Няма нужда да се отбелязва, че всички стъпки, обявени в Плана за действие от Стокхолм и различните съобщения по този въпрос, ще се следят отблизо от ЕНОЗД. ЕНОЗД желае да посочи по-специално въвеждането на система за влизане и излизане и програма за регистриране на пътници, предвижданата директива относно използването на PNR (резервационни данни на пътниците) за целите на правоприлагането, въвеждането в Европа на Програма за проследяване на финансирането на тероризма (TFTP), създаването на Европейска система за наблюдение на границите (EUROSUR), възможността за ЕС-ESTA (електронна система за разрешения за пътуване) и използването на скенери за проверка на хора на летища. Всички тези инициативи имат сериозни последици за защитата на данните. Освен това ЕНОЗД ще следи отблизо преговорите за споразумения с трети страни в областта на защитата на данните. Не на последно място ЕНОЗД активно ще участва в преразглеждането на Директивата за запазване на данни и ще провери дали са установени необходимостта от подобна директива и пропорционалността на подобни мерки.

в. Технологично развитие: Програмата в областта на цифровите технологии за Европа

През май 2010 г. Комисията публикува съобщение за Програма в областта на цифровите технологии за Европа. Програмата в областта на цифровите технологии определя приоритети за ускорено въвеждане на високоскоростен интернет и за използване на потенциала на цифровите технологии за домакинствата и дружествата. Много от обявените инициативи във връзка с Програмата в областта на цифровите технологии са свързани със защита на данните, например рамката за електронна самоличност (eID) и удостоверяване, както и разглеждането на директивата относно повторна употреба на информацията в обществения сектор. Освен това ЕНОЗД ще проследи предложенията, които предвиждат въвеждането на нови технологии в области като сухопътен транспорт (пакет за електронна мобилност) и енергетика (използването на интелигентни мрежи). В допълнение той ще разгледа съобщението относно неприкосновеността на личния живот и доверието в цифрова Европа и Директивата за радиосъоръженията и далекосъобщителните устройства

г. Други области

Като свое принципно правило ЕНОЗД ще продължи да следи внимателно всички други инициативи, които биха могли значително да засегнат областта на защитата на данните. По-специално през 2011 г. ЕНОЗД ще разгледа новите инициативи в областта на транспорта, включително сред тях – инициативата във връзка със скенери за проверка на хора. Освен това ЕНОЗД ще се съсредоточи върху обмена на данни в големи обеми, което може да се случи в рамките на системата IMI (информационна мрежа за вътрешния пазар), в системата за сътрудничество при защита на потребителите и в рамките на проекта eJustice. ЕНОЗД ще продължи да участва в дискусиите относно нов регламент за прозрачността, доколкото това засяга защитата на данните. Обсъждането придоби по-голяма важност след решението на Съда по делото на Bavarian Lager.⁷

III. Приоритети на ЕНОЗД за 2011 г.

Политиката на ЕНОЗД като съветник по законодателството на ЕС и свързани с него документи няма да се промени. Съгласуваността на резултатите е особено важна, а ЕНОЗД се стреми да намери точния баланс между защитата на данните и останалите (обществени) интереси. Както и в предходни години ЕНОЗД възнамерява да предоставя своето становище по всички законодателни предложения, които имат значително въздействие върху защитата на данните. Възможно е също ЕНОЗД да разгледа незаконодателни мерки, когато те повдигат значителни въпроси, свързани със защитата на данните. Следва неизчерпателен списък на основните въпроси, по които ще работи ЕНОЗД през 2011 г.:

- а) Към нова правна рамка за защита на данните
 - Преразглеждане на рамката на ЕС за защита на данните
 - Преразглеждане на правилата за защита на данните, приложими на ниво ЕС.
 - Окончателни действия по текуща работа в следните основни области: изясняване на понятията „отчетност“ и „съгласие“ и въпроса за приложимо законодателство и юрисдикция (също с националните органи по защита на данните, в рамките на работна група по член 29).

⁷ Дело C-28/08, *Европейска комисия/ The Bavarian Lager*, все още не е публикувано в ECR.

- б) Доразвиване на пространството на свобода, сигурност и правосъдие
- ЕС-PNR
 - ЕС TFTP
 - Разглеждане на Директивата за запазване на данни
 - Управление на границите и система за влизане и излизане
 - Програмата за регистриране на пътници (RTP)
 - ЕС-ESTA
 - EUROSUR
 - Тероризъм и замразяване на финансови средства
 - Преговори за споразумения с трети страни в областта на защитата на данни
- в) Технологичното развитие и Програмата в областта на цифровите технологии
- Съобщението относно неприкосновеността на личния живот и доверието в цифровия ЕС
 - Пакет за електронна мобилност
 - Регулаторна рамка относно интелигентните мрежи
 - Разглеждане на Директивата относно повторна употреба на информацията в общественения сектор
 - Разглеждане на Директивата за радиосъоръженията и далекосъобщителните устройства
- г) Други области
- Инициативи в областта на транспорта (включително инициативата във връзка със скенери за проверка на хора)
 - Сътрудничество с митническите органи
 - eJustice, IMI и CPCS
 - Презглеждане на Регламента за прозрачността

Брюксел, декември 2010 г.